

SÉTATÉR

NEMZETI FOLYÓIRAT
MAGYAR HAZAFIAKNAK

2025

2

S É T A T É R

Nemzeti folyóirat magyar hazafiaknak

2025

(Új) III. évfolyam

2. szám

Felelős szerkesztő
Vadas Gyula

*A címlapon a pécsi Széchenyi tér
(mielőtt a pukárok kőszivataggá változtatták, 2009)*

Vass Tamás fafaragó életfája

Szerkesztőség: bizolen@gmail.com

Szerkesztés lezárva: 2025. november 15-én

TARTALOM

Veress Albert: Fehér halállal lakozol! ...	3
Vadas Gyula: A családi-szomszédsági közösségekről és a nemzetségekről a primordiális prevenció szemszögéből ...	31
Vadas Gyula költélei a kelet-európai háborúról A Hadak Útján ...	54
Hazánk édes fia vagy ...	55
E számunk szerzői ...	57
Szerzőinkhez ...	58

*E számunkat
Pongrácz Éva művész-tanár munkái díszítik.*

Pongrácz Éva rajza

VERESS ALBERT

FEHÉR HALÁLLAL LAKOZOL!

(A kábítószer: korunk új RÁKFENÉJE)

*Csodálkozol a kokainistán,
s nem érted?
Gondolkozzál az okain is tán —
s megérted!¹*

*Nem az a LEGÉNY, aki használja a drogot,
hanem az, aki ellenáll kísértésének!*

Szenvedélybetegség: az élvezeti szerek fogyasztásának túlhajszolása, részleges vagy teljes fizikai és pszichikai függőségi viszony. Rabjai a szer megszerzéséért *mindent feláldoznak: anyagiakat, erkölcsi normákat; lopnak, csálnak, gyilkolnak.*

A neurotizáló tényezők hatására félszeggé, szorongóvá válnak. Kellemetlen állapotuk ellensúlyozását önvádlassal, gyakrabban agresszivitással, mindent és mindenkit támadással oldják meg. Egy valótlan, egy rózsaszín álomvilág berkeibe menekülnek. Nyugati jóléti társadalmak rákfénéje a kábítószererezés vagy a keletebbre jellemző „szipózás” válik néha utolsó vonatává e menekülőknek.

Betegség- és halálozási statisztikákat böngészve rácsodálkozhatunk arra, hogy a befolyásoló hatások

¹ Kosztolányi Dezső: *Comprendre c'est tout pardonner*

között magatartás- és életmódbeli tényezőket találunk túlsúlyban (alkoholfogyasztás, dohányzás, kábítózás, mozgásszegény életmód, helytelen táplálkozás, stressz stb.). Az egészséget veszélyeztető tényezők közül manapság különösen az ifjúságot karmaiba kaparintó kábítószerekkel való visszaélés jelent gondot. Románia a kábítószer-kereskedelem szempontjából már nemcsak semleges, névtelen átjáróház, hanem tároló- és elosztóhely is. E tény fokozza a kábítószerekkel való visszaélés veszélyét. A gond elsősorban társadalmi gyökerekkel bír, visszatükröződvén benne a család, a szociális védőháló rossz működése, annak sorvadása, az intézményes rendszerek működésének hiányossága is. Iskolás korú gyermekeink, különösen a serdülők, az évek során egyre önállóbbá válnak, a serdülés korára önálló személyiséggé érnek. A lélektan „harmadik születésnek” is nevezi e korszakot, állítván, hogy a testi születés után következő éntudat születését követi az önmagát igazító, vezető személyiség születése. A számukra nyújtandó segítség egyes különleges kérdésekben — kábítószer, alkohol, AIDS stb. — elsősorban egy intézményesített védőrendszerrel (pl. iskola) várható.

A kábítószer terjedése a világban és Romániában

Ősidőktől kerestük a lehetőségét annak, hogy személyiségünket „kitágítsuk”, kilépjünk a valóságból és az életen túli kérdéseket kutassuk. Életünk eredetétől fogva szeretnénk tudni, hogy mi van a halál után; szeretnénk beszélgetni kedves halottainkkal,

vagy előre látni jövőnket. E valóságból való kilépésre, átlépésre, használtak az emberek először kábítószer.

A kábítószeres kilép a megszokott valóságából: térből és időből, révületi (extázisban levő) állapotban látomásokat, érzéki csalódásokat él át. Hangokat hall, színeket lát, olyan érzéseket érez, melyeknek a valóságban nincs kiváltó okuk, alapjuk.

A kábítószer ősidők óta táltosi (sámáni) varázserőt, megnyugvást, kábultságot idézett elő annak használójánál. A kábítószer nyomasztó valóság volt.

Nincs ez másként ma sem. A személy, aki használja e szereket, szorongásoldást remél; szeretne kilépni létének keretei közül, menekülni a sokszor annyira nyomasztó mindennapokból.

Már több évezrede Krisztus előtt több 10 növényt használtak kábítószerként. Egyet közülük az *Indus* völgyében találtak „Indoarier” néven, amelyet a nyelvészek „szent folyadékra” fordítottak. Valószínűség szerint a gyógyító sámánok a légyölő galóca kipréselt levét fogyasztották. Az ópiumot már *Homérosz* is megénekelte, *Paracelsus* pedig (XV. sz.) „laudanum”-nak nevezte el, ami az elmúlt idők „dicsőítéséhez” nélkülözhetetlen volt. Az ópium kúrát a XVII. században *Thomas Sydenham* angol orvos alkalmazta először „fájdalomcsillapítóként”.

Egy évszázadon át csupán három alapvető gyógymódot ismert a medicina: érvágás, hánytatás, ópium kúra. Ekkor az ópium még gyógyszerként szerepelt, de már megkezdődött a vele való visszaélés is. Különösen gyors terjedését észlelték akkor, mikor feltalálták az ópium egyik változatát, a morfiumpot. Emellett egy újabb kábítószer terjedt el, amikor 1859-ben a kokacserjéből előállították: a kokaint.

A kábítószer-fogyasztás terjedésének addig ismeretlen módját jelentette a bőr alá adott injekció felfedezése 1850 körül, lehetővé téve, hogy ne csak a gyógyszerek, de a kábítószeres is közvetlenül a vérkeringésbe jussanak. Így jutottak el a ma ismert kemény drogok injekciós formájáig.

Az ópium és a morfium, valamint a kokain mellett újabb drogok indultak világhódító útra. Közép-Ázsiából, a Himalája vidékéről indult el a hasis és a marihuána. Afganisztán, Oroszország, Irán, Törökország, Görögország, Afrika déli államai a legfőbb termelői az indiai kendernek, amiből a hasist és a marihuanát nyerik (Ajtmatov: *Vesztőhely* című regényében a volt Szovjetunióban termelt és terjesztett indiai kender és annak származékairól ír nagyon színesen, megdöbbenően, mindazokkal a következményekkel, amelyeket egészségügyi és bűnügyi krónikáiban említett, illetve titkolt a szovjet statisztika).

Gyakorlattá vált olyan szerek készítése, amelyek állatnál, embernél egyaránt átmeneti lelki működés-zavart okoznak. Használták e készítményeket izgató szerként, nehéz fizikai munkánál, sporttevékenységben teljesítményfokozóként (dömpingszer), sőt még a katonaságnál is a tudatállapot beszűkítése céljából (emlékezzünk azokra a korabeli híradásokra, amelyekről az 1989-es romániai fordulat egyes alakulatainak katonái, ill. az őket felderítő, elfogó alakulatok résztvevői számoltak be). Századunkban már odáig jutottak e szerek termelésével, hogy Amerikában már benzinkutaknál is árulják a „happy pils” néven forgalomba hozott „búfelejtő” tablettákat.

A kábítószeres Európába is áttérjedtek. Említeném a „francia kapcsolat” néven működött leg-

nagyobb illegális heroingyárat, amelynek termékeit az Egyesült Államokba is átszállították. A „szocialista országok” közül az 1960-as években Lengyelországban észlelték először a narkománia tömeges jelentkezését, ahol ebben az évtizedben 30-50 ezerre becsülték a narkomán fiatalok számát, és 50 ezerre azoknak a középkorú személyekét, akik valamilyen függő viszonyba kerültek a szerrel.

Pongrácz Éva rajza

Romániában csak az 1990-es években figyeltek fel előbb elvétve, majd gyakrabban arra, hogy sajátos kábító hatás elérésének céljából a fiatalok alkohollal kombinálva fogyasztottak nyugtatókat, altatókat. A gyógyszerek manipulált fogyasztását kezdetben „szocialista kábítózás”-nak mondták.

A gyógyszerfogyasztási adatok már 1990 előtt is jelezték a kábítószer élvezetének terjedését, de akkor tilos volt erről nyilatkozni. A TBZ (társadalmi beilleszkedési zavarok) közül csupán az alkoholizmus terjedése képezhette szociológiai és egészségvédelmi kutatások tárgyát. A nyugtatók és altatók fogyasztásának karrierje egyre magasabbra hágott, az utóbbi tíz év alatt szinte megháromszorozódva. Emellett feltűnt az 1980-as években egy nagyobb létszámú ifjúsági csoport (főként a gyerekotthonokra korlátozódva), amelyik a szipózást űzte. Így „találta fel” ifjúságunk a „román” kábítószeret. E szer fogyasztói kisebb-nagyobb csoportokba verődve gyakran szembe kerültek az iskola vezetésével és az elfogadott társadalmi normákkal.

A különböző oldószerekhez, ragasztókhoz, lakkokhoz könnyen hozzá lehetett jutni üzletszerte, így e forma elterjedése nem ütközött anyagi és törvényes megszorításokba. A „szipuzó” fiatalok között gyakoriak a rendszeres alkoholfogyasztók, bűnözők, agresszív magatartásúak. A halálos áldozat sem ritka, az élvezők száma viszont napjainkra elérte a több ezres nagyságrendet.

A narkózis oka a társadalom meglévő anomáliáiban keresendő, de az egyes rétegekben és egyéneknél kifejezettebb lehet. Már 1970 körül a WHO közlemé-

nyeiből értesültünk a hallucinogének és a kábítószerek terjedéséről az iskoláskorúak között (kb 10%).

Ragasztószerek gözének belégzése a „drog karriernek” csak a kezdete. Gyakran áttérnek az opiátokra, LSD-re, sőt a legkeményebb drogokra is. Az egyén testi és szellemi tartalékai, a társadalmi viszonyok, a kiegyensúlyozott pszichés és családi, munkahelyi és iskolai környezet, biztató erőforrást, tartalékot jelenthet a kábítószerelés megelőzésében. A belső tartalékok segítik a kedvező egyensúlyi helyzetet. A lelkiileg kiegyensúlyozatlanok, krízis helyzetekben levők, mint egyensúlyozó szerhez nyúlnak alkoholhoz, kábítószerekhez.

Az Egyesült Államokban már két évtizeddel ezelőtt kb. 6 millióra becsülték az alkoholistákat, és csaknem három millióra a drogfüggőket, kábítószer fogyasztókat. Többségük az LSD rabjává vált, de fél millióra tehető a rendszeres heroin fogyasztók száma. Ausztriában ugyanakkor ugrásszerűen emelkedett az LSD-fogyasztók száma; Franciaországban pedig 24 ezer drogfüggőről és 10-12 ezer rendszeres heroin fogyasztóról adtak számot. Angliában 11 ezer heroin és kokain visszaélőt jeleztek, míg Németországban a közép- és főiskolai hallgatók 16,4%-a élt serkentő szerekkel, közel 40%-uk hasissal. Nem volt külön helyzet a skandináv országokban sem, ahol a kábítószerekkel tartósan visszaélők legnagyobb csoportját a 17-18 évesek tették ki, a 10-11 évesek pedig szerves oldószerek belélegzésével keresték bódulatukat. Hollandia ma az első és egyetlen ország, ahol a „gyenge” drogok fogyasztása törvényes keretek között engedélyezett!

Mindezeket a tényeket nem egy öszülő ember „szakállas” dumájaként akartam elmondani, inkább azért, hogy világossá tegyem: Romániát is elérte az áradat, amely a nyugati világban évtizedek óta társadalmi és egészségvédelmi gondokat okoz. A narkománia és nemsokára a kábítószer élvezete is egyaránt hazai gond lehet. A határaink közelében dúló fegyveres harcok, összeütközések miatt a kábítószer-kereskedelem útvonalát megváltoztatták, áthelyezvén azt békésebb vidékeinkre. Romániát eddig is „depó”-nak és tranzit állomásként használták, ám ma már egyike lett a felhasználó célállomásoknak.

A kábítószerrel való visszaélés tekintetében, mint minden országban, nálunk is különösen az ifjúság veszélyeztetett korosztály. Már az általános iskolás gyermekek is megpróbálják szerves oldószerek belégzését, a „szipuzást”, legtöbbször, igaz „csak” kíváncsiságból, mások utánzásból és ismét mások a haverok és kortársak unszolására. Sajnos, egyre nagyobb számban fordul elő a drogokkal (és cigarettával) való visszaélés a nők körében, olyan társadalmi közegben, amelyekben korábban egyáltalán nem, vagy csak elvétve fordult elő. Ez már a következő nemzedék, a magzat, a megszületendő gyermek életének súlyos veszélyeztetését vonja maga után.

Ma már a narkózis éppen úgy előfordulhat városban, mint falun, nagy és kis településen. Bizonyított, hogy a házi patikák sokféleségében igen sok az ún. pszichofarmakon, azaz az emberi magatartást közvetlenül befolyásoló gyógyszer. Ezek között jelentős számban fordul elő nyugtató és altatószer, így ezekhez könnyen hozzá lehet férni. Egy felmérés adatai mutatják, hogy az otthon tárolt gyógyszerek 26,8%-a

kábító hatású, és szinte nem létezik család, ahol valamiféle hasonló gyógyszert ne tárolnának. Ugyanilyen könnyen hozzáférhetőek a szerves oldószerek, (festékkoldók, parkettlak, hígítók, benzines oldószerek stb.). Egyszóval: nem kell különösebb erőfeszítés ahhoz, hogy a kábultságot, bódultságot óhajtók „dixelhessenek”.

Narkománia

Az érintett személyek olyan mérgező anyagok vagy drogok iránti abnormális és tartós éhsége, melyet vagy véletlenül ismertek meg, vagy fájdalomcsillapító, hangulatjavító, erősítő hatásuk miatt szándékosan kerestek. Ez az éhség egykettőre zsarnokká válik, és csak egyre nagyobb adagokkal csillapítható.

Mi a drog? Olyan egészségkárosító kémiai anyag, amely főleg a központi idegrendszerre hatva megváltoztathatja az egyén közérzetét, hangulatát, magatartását. Akárcsak rövid időre is, de átalakítja az ember személyiségét. Drognak tekinthető bármilyen szer, melynek túlzott fogyasztása nem gyógyászati célt szolgál.

A narkománia okai és kialakulásának feltételei többértűek.

Közöttük fellelhetők:

- az instabil család;
- a család anyagi helyzetének romlása;
- a nők munkába állásával kevesebb idő jut a gyermeknevelésre, felügyeletre, családi együttlétekre (ajaj, az az oly nehezen kiharcolt emancipáció!);
- pszichoszociális veszélyeztetettség növekedése;

— az oktatási rendszer milyensége: ismeretek túlzott halmozódása, oktatási, nevelési és módszertani gondok.

Drogfogyasztás Romániában

A drogfogyasztás első szakaszában, amelyet Romániában az 1980-as évekre tesznek, a fiatalok virtusból próbálták ki a drogot. Az élvezet, összetartozás, cinkosság eszköze volt akkor a kábítószer. Főleg nagyobb városokban és a fővárosban lakók éltek vele.

Már akkor, igaz, a fiataloknak csak elenyésző százalékában, nálunk is megjelentek a csövesek. A fogyasztás módjára az volt jellemző, hogy szórakozóhelyeken (diszkó, bár) különféle tablettákra alkoholt ittak, vagy különböző oldószerek belélegzéséhez folyamodtak.

A drog mint probléma telítve van mítoszokkal, hiedelmekkel: a „normális” gyerek mindent kipróbál, amit a felnőttektől lát; az a gyermek, aki a szülei mellett nem érzi biztonságban magát, egy külső támaszt fog keresni; az antiszociális gyermek a társadalomtól várja azt a biztonságot, amit a család, az iskola nem ad meg neki.

Gyakori ok a stressz, a család elvesztése, válás, sikertelenség, képzettségének nem megfelelő munka, felvételi sikertelenség, társadalmi peremen való élés. Oka még a túlzott szülői engedékenység vagy ennek a fordítottja: a túlzott szigor; a gazdasági jólét, a felelőség érzetének csökkenése, kellemetlen élmények, kiábrándulások és csalódások halmozódása.

Pongrácz Éva rajza

Ha a fiatalok a körülöttük élő felnőttek viselkedésében kettősséget, ellentmondásokat tapasztalnak (oly gyakran tapasztalhatjátok e jelenséget!), fokozódik bizalmatlanságuk, gyakoribbá válik a meglévő szülői támasznak a zord, dacos elutasítása.

A drogfogyasztók sokszor búskomorságról, egyfajta belső ürességről, elsekélyesedésről panaszkodnak. A jóléti társadalomban az állampolgárokat elárasztják fogyasztói javakkal. Sokuknak nem kell semmi különöset tenni ezeknek megszerzéséért, mintegy az ölükbe hull minden földi jó (az a bizonyos égi manna, amelyre oly mohón vágyunk, oly hosszú ideig; s ha megkapjuk, már örülni sem tudunk neki). Mások, hogy megszerezhessék e javakat, végkimerülésig hajtják magukat, néha csálnak, lopnak, ölnek. Elsivárodnak, lelkileg kiégnek, majd, kínzó lelkiállapotukat feledni akarva, mint mentőövhöz folyamodnak a droghoz.

Szülők hétköznapi félelmévé, használóinak öngyilkos eszközévé nőtte ki magát a szokványosan *Ecstasy* elnevezésű tableta. Nekem sem sikerült, és valószínűleg a szülőtársaknak sem fog egyhamar sikerülni elhinni azt a híresztelést, hogy egy banálisan veszélytelen szerrel állunk szemben. Nem tudjuk elaltatni aggályainkat, amelyeket azok a (rém?) hírek éltetnek, miszerint már a diszkókban is megvásárolható, fogyasztható „a” szer!

Mennyire lehetünk nyugodtak akkor, amikor gyermekeink egyébként jogos kérésével szembesülünk: diszkóba szeretnénk menni! Tiltani nem tiltathatjuk a végtelenségig; elengedni sem igazán szeretnénk őket.

Sokszor a terem előtt megbújva lessük: nem történik bajuk? Nem kell-e rohammentőt hívni, hogy vijjogó szirénával szállítsák őt az intenzív osztályra? Nem marad-e halálos vagy életre szóló szövődmény?

Aztán, egyszer csak halljuk csikordulni a zárban a kulcsot: megjelenik Ő, a Gyermeke, és mi érezzük amint mellünkéről lehengeredik az a hatalmas sziklatömb, amely szuszogni sem hagyott addig bennünket.

Valóban veszélytelen az Ecstasy? Bár az lenne! A meggyökeresedett tévhittel ellentétben az egyik legveszélyesebb ajzószer. Csalóka módja van a rászokásnak: fokozza fizikai ellenálló képességünket. Akár egy éjszakát áttáncolhatunk anélkül, hogy éreznénk a fáradtságot. Vidámak tudunk maradni! Mintha az Andok bennszülöttjei által szívesen használt kokacserje levelét rágcsálnánk. De amíg amaz nem okoz különösebb szervi károsodást (kivonatát a Coca-Colába is bekeverik!), addig az Ecstasy rohamos hozzászokást eredményez. Amire észrevennénk, hogy né, te, mintha már kívánnánk az újabb adagot, már régen nem tudunk meglenni nélküle. Rosszabb a szerelemnél! A gyűlöletnél is! Azoktól szabadulhatunk. Az Ecstasytól NEM! Belénk mar, akár a kárpáti vipera. Rekord rövidségű idő alatt használhatatlanná teszi a májat. Téboly tüneteket okoz. Magyarországon halálos kimenetelt jegyeztek már 6, máskor 8 hetes használat után. NEM CSALÁS, NEM ÁMÍTÁS! NE PRÓBÁLD KI, MERT BELEPUSZTULSZ!

A drogos viselkedés alapvető tünete a család diszfunkciójának

Egyik esetben az apa határozott személyiség ugyan, de az anya irányít. Az anya kórosan csüng a fián, az apa túlságosan büntet. Az anya viselkedésével aláássa az apa szerepet a családban, elhanyagolja a férjét; az visszavonul a család peremére, a gyermek őrlődik kettőjük között, nem tudja kinek a pártjára álljon. Kényelemszeretete az anya felé hajlitaná, igazságérzete apja felé tolja. Sérteni egyiküket sem akarja! Feszültségének oldására kapóra jön a drog, amely ideiglenesen bár, de feloldja szorongását.

Másik esetben az apa gyenge, sokat van távol a családból, alkoholizál. Megromlik az apa-fiú kapcsolat. Leomlik a serdülő lelki egyensúlyának kialakulásához oly szükséges apa modell.

E példák elsősorban fiúkra vonatkoznak, de a deviáns viselkedés a lányokat sem kerüli el. A toxikománok csak fizikailag válnak felnőtté, lélekben gyerekek maradnak, görcsösen ragaszkodva a család fészekmelegéhez, szülői simogatáshoz, vállon veregetéshez, érdemeik elismeréséhez vagy hibáik megfedéséhez. Gyerekkorukat, ifjúságukat akarják felhőtlenül átélni. Gondok, gyötrődések, tépelődések, törések nélkül!

Később, a kamaszkor vége felé, az alig-fiatal mindenáron átvágná azt a köldökörszínt, amelyik családjához köti, leválna szüleiről, menekülne a fojtó anyai ragaszkodástól, szeretne függetlenné válni, de úgy, hogy közben igényli is az anyai és apai szeretetet.

MÉRTÉKKEL! MÉRTÉKKEL! MÉRTÉKKEL!

Ez az a szó, amire a szülőknek nagyon oda kell figyelni. Egyetlen percig sem feledve: A JÓBÓL IS MEGÁRT A SOK! AMI SOK AZ SOKK! A mézbe is bele lehet fulladni úgy, hogy a halál attól semmivel sem lesz édesebb!

A bódulat pótolja azt az érzést, amit a kamasz egyfajta függetlenségnek vél. A toxikománok között több a homoszexuális egyén. A szexuális szocializáció hiánya elvezetheti az egyént e devianciához is.

Az 1970-es évek vége felé differenciáltabbá vált az ifjúság. Változott ízlésvilága, nyelvezete. Az már nem hordozta a hagyományos értékeket, érzést, rendet. Nem egyszer önpusztító, önérvényesítő, de céltalan szembefordulás jelentette az egyetlen rendszerető erőt. Szubkultúrák jöttek létre, gyakran a hátrányos helyzetű, elnyomott rétegek valamennyi negatív értékrendjét hordozva magukban. Többnyire a társadalmi intézményrendszereken kívülre szorultak, iskolakerülőkké, mindent tagadókká váltak, kiléptek a családi kötelékek összetartó bűvköréből. Az események háttérében többnyire szülői gondokról volt szó. Agyonhajszoltak voltak, nem tudtak kellő odafigyeléssel fordulni gyermekeik nevelése felé (kulcsos gyermekek nemzedékei!). A fiatalság, visszahatásaként e torz helyzetnek, a puritanizmus felé fordult: elítélte a túlmunkát, de el a túlfogyasztást is. Spontán módon szélsőséges csoportosulások alakultak ki (pl. utcasarki csoportosulások) sajátos jellemző vonásaikkal: státusz, presztízs, öltözködés, hajviselet, nyelvezet. Ez a szimbolikus szubkultúra már magában hordozta a bűnözővé váló szubkultúra csíráit.

A kábítószer-fogyasztás fokozatai

Kipróbálás

10-12 éves serdülők csoportthatásra, kíváncsiságból próbálják ki „tapasztalt” társak biztatására vagy a csoporton belüli kiváltságosabb helyzetük biztosítására. Az egyedül, elbújva kipróbálok esetében a vigasztalódás gyanúja merül fel, de öngyikossági hajlam sem hagyható figyelmen kívül.

Megszokás

A cselekvés ismétlése, függőség kialakulása nélkül.

Visszaélés

A kábítószer-fogyasztás gyakorisága már egészséget károsító hatással bír.

Függőség

A drog hiányából eredő szenvedések elkerülése miatt ellenállhatatlan késztetés annak további fogyasztására.

A függőség lehet lelki és testi (pszichoszomatikus). A testi függőség gyakoribb, és szinte minden drog esetében rövidebb-hosszabb idő után kialakul. Ilyenkor a személy, jól-rosszul, csak akkor képes ellátni a feladatait, ha újabb adag droghoz jut, ismét „belövi” magát. Ki ne ismerné a reszkető kezű iszákos alakját, akinek ébredés utáni első gondja a „kezdő deci” be-dobása, amely csodák módjára, szinte azonnal megszűnteti kezei remegését. Kábítószerекnél e jelenség hatványozottan mutatkozik.

Pongrácz Éva rajza

Figyelmeztető jelek

Lelki tünetek

idegesség,
nyugtalanság,
feszültség,
ingerlékenység,
borúlátás,
levertség,
reménytelenség,
közömbösség

vagy ezek ellenkezői:
örömkitörés,
meglepő közlékenység,
figyelem és összpontosítás zavara,
feledékenység.

Később: gyors kimerülés, teljesítmény-ingadozás, alvászavar, tájékozatlanság térben és időben, félelem-érzések, hallucinációk, fokozottabb érzékenység külső ingerekre.

Testi tünetek

beesett arc, mély szemgödör,
szűkebb vagy tágabb pupilla,
sápadt, hamuszürke bőrszín,
ismeretlen eredetű túszúrások,
véraláfutás,
gennyezés,
szájszáradás,
ápolatlan és romlott fogazat,
étvágytalanság,

fogyás,
édes ételek és italok fokozottabb kívánása,
szédülés,
rendszeretlen mozgások,
lassú szívverés,
orrfolyás,
benzingőzős lehelet
stb.

Magatartásbeli tünetek

elkülönülés a kortárs csoportban,
családon belüli elhúzódás,
magába zárkózás,
korábbi életvitel megváltoztatása,
„minden mindegy” viselkedés,
kritikátlanság,
alkalmazkodási készség romlása,
új barátok eltitkolása,
kimaradások otthonról,
elemi igények hiánya az önkifejezésre,
öltözködés, frizura, megjelenés elhanyagolása.

Narkomán fiatalok értékcorrekciója

Negatív értéké válik:

család, munka, főnök, katonaság, iskola, javító-intézet, börtön, rendőrség, állam, korlátozás, bezártság, testi károsodás, halál.

Ambivalens érték lesz:

családtag, szexualitás, felnőttiség–gyerekség, barátság (vágynak rá, de nem tudják átélni), magányosság, elmebetegség, táplálkozás.

Pozitív érték lesz:

kábítószer, együttlét másokkal a csoporton belül, koncert, szabadság, hajviselet, ruházkodás, ékszer, érzékenység, jog (nekik csak jogaik, környezetüknek csak kötelezettségeik vannak).

Egy Amerikában végzett felmérés (1994) keretében egy csoport („A”) 8-10 éves drogos múlttal rendelkező fiatalokat tömörített. E csoport családban szocializálódik, de jellemzője, hogy domináns az anyaszerep és legalább az egyik szülő alkoholizál.

A „B” csoportban olyan kábítószereseket vizsgáltak, akik főleg állami gondozottak közül kerültek ki, és akik szüleik elvesztése után kerültek nevelőotthonba. Számukra *pozitív érték* volt: banda, sok haver, koncert, jövő, lakás, szakma, család, pénz, parancsolás, vezér szerep a csoporton belül, harmonikus beszélgetés és együttlét családi otthonban. *Negatív érték* maradt az unalom.

Ambivalens érték lett: szipózás, szökés, csavargás, csövezés, lopás, betörés, szex, barátság.

A „C” csoportban olyan fiatalok vannak, akik családban és nevelő otthonban is éltek. Ezek a fiatalok a megromlott családi háttér miatt kamaszkorukban csövesek lettek. Halmozott deviancia náluk meg található ugyan, de nem a drog a szervező érték. A lejtőről könnyebben visszatéríthetőek voltak. Számukra *pozitív érték*: társaság, szökés, csövezés, megbízhatóság, másikkal való törődés, szülői szeretet, család. *Negatív érték*: segítség megtagadása, válás, agresszió, félelem, kudarc. *Ambivalens érték*: lopás, csalás, bűntudat.

A „D” csoportban viszonylag rendezett családi körülmények között élő, mégis egy szubkultúrához csatlakozó fiatalokat csoportosítottak. Számukra *pozitív érték* volt: testmagasság, másoktól való különbözőség, avantgárd stílus, zene, utazás, művészet, partnerkapcsolat. *Negatív érték*: hajsza a pénz után, politikai vonalon való tevékenység, gazdagság. *Ambivalens érték*: szülők, drog.

A kezelés számára az utóbbi két csoport tagjai a leginkább megközelíthetőek. Lelkileg legkevésbé sérültek a „D” csoportba tartozó egyének.

A Romániában leggyakrabban használt bódító és kábítószer:

nyugtatók, altatók: függőség leggyakrabban

a barbiturátokkal szemben alakul ki;

szerves oldószerek: ragasztók, festékek, benzin, benzol;

hallucinogének: LSD, marihuana, hasis, heroin, kokain;

kábító fájdalom-csillapítók: ópium származékok; vadkenderből készített cigaretták.

A hallucinogének

(Hallucinari/alucinari [*lat.*]: elkalandozik, képzeleg) A kábítószer egyik válfaja. A pszichodiszleptikumoknak, pszichomimetikumoknak, fantasztikumoknak is nevezett hallucinogének szájon át vagy injekciókban használva a tér-idő érzék megváltozását,

színes látást, hangokat, eufóriát, szkizofrén (tudat-hasadás) típusú tüneteket, depressziót, öngyilkossági kísérleteket („horror trip”) is képesek előidézni (trip = utazás pszichésen gyönyörködtető hatása).

A növényi eredetű hallucinogéneket kultikus szertartásoknál extázis elérése céljából már több száz éve használták.

Egyes hallucinogének emocionális lazító hatásuk következtében az alkoholizmus, neurózisok és perversziók pszichoanalízisének és pszichoterápiában alkalmazhatóak segédszerként. Ha a mai felfogás szerint a hallucinogének nem is váltanak ki szenvedélyt, a visszaélés lehetősége mindig fennáll.

A hallucinogének különösen látványos kimutatói módja a pókok szövő tevékenységének megváltozása. A pókháló nagyságából, alakjából és hibás voltából meg lehet állapítani: *meszkalin* vagy *pszilocibin* hatású hallucinogént használtak-e a kísérletben.

A stimulánsok azok a gyógyszerek, amelyek izgatják a központi idegrendszert. Ismételt, sorozatos alkalmazásuk szintén megszokáshoz vezet.

Minden rendszeres kábítószer élvező biológiai szempontból életveszélyben van, de közel egyharmaduk már öngyilkossági kísérletre is vetemedett.

Gondolom, nem kell különösebben bizonyíttatnom: igen súlyos társadalmi problémával kerültünk szembe. A veszélyeztetettség pedig egyre fokozódik. Ma már nyíltan, kerek pereg elmondhatjuk, amit akár öt évvel ezelőtt sem lehetett megtenni: a kábítószer veszélye mind jobban érinti ifjúságunkat. Azt is ki mondjuk, hogy eddig csak átcsempészték Romániában a kemény drogokat, mára azonban az anyag egy része itthon talál fogyasztókra. Az a szám, amely a drog-

fogyasztók tömegét jelzi, még bizonytalan. A narkológusok tíz és százezer közöttire becsülik a kábítószeresek számát. Látszik a becsült adatokon, hogy még a szakemberek is, akik naponta foglalkoznak kábítószerekkel, mennyire bizonytalanok, és mennyire homály fedi a narkósok táborát.

A kérdés tehát a társkapcsolatok intim zónájába visz el: ne várja senki, hogy a narkósok problémájukkal, szenvedélyükkel, csoportbeli életvitelükkel önként jelentkeznek segítségért. Az aktív felkutatás mellett feltétlenül meg kell teremteni annak a lehetőségét, hogy a gyermek, kamasz narkomán is hozzájuthasson a számára fontos segítséghez.

Sajnálatos az, hogy a szenvedélybetegekkel szemben általában közönyös a társadalom (pl. alkoholistákkal, nagy dohányosokkal), alig nyilvánul meg irányukba társadalmi elítélés.

Ez a társadalmi közöny csak akkor oldódik, ha narkósok galerikbe tömörülnek, és erőszakos magatartásukkal hívják fel magukra a társadalom figyelmét. Ilyenkor kezdenek félni tőlük. De addig, amíg csendesen elvonulva szipóznak vagy beinjekciózzák magukat, kevesen figyelnek rájuk.

Annak, aki a kábítószer-élvezőkkel foglalkozik, tudomásul kell vennie, hogy a narkósok leszoktatása nehéz, elvonókúrájuk hatásfoka csekély; egyes adatok szerint alig 10%, azaz minden 10 narkós közül egy gyógyul ki. Ennek a szomorú, lehangoló adatnak a figyelembevételével kell megszervezni a megelőző munkát. Nem szabad megvárni, míg egy személy drogfogyasztóvá válik, hanem elébe kell menni e problémának: időben fel kell készítenünk gyermekeinket, ifjainkat — különösképpen a serdülőket — a várható

veszélyekre, a leselkedő alkalmakra, tudatosítva a kábszerfogyasztás várható következményeit.

Nem kívánok vészharangot kongatni, csupán az „illetékes” felelős szervek, valamint az érintett személyek figyelmét szeretném felhívni a problémára (szülők, tanügy, társadalmi szervezetek, egyház, hírközlés, sajtó és nem utolsósorban maguk a veszélyeztetett személyek). Hazánkban még nem vagyunk késésben e terjedő pestis megelőzésében!

Országunk közvéleményében még idegen testként hat az a felfogás, hogy a gyerekről csak tizen-nyolc éves koráig vagyunk kötelesek gondoskodni és ballépéseikért a felelőséget vállalni.

A nyugati országokban már régen elfogadott szokássá vált: tizen-nyolc éves koruk betöltése után a családok szélnek eresztik gyerekeiket, hogy attól a perctől kezdve önmaguk alakítsák életüket úgy, ahogy azt jónak látják. Fokozottabban érvényes ez a megoldás olyan családokban, ahol kifejezettebben érvényesülnek a szülő-gyerek konfliktusok: mindkét nemzedék mintegy menekül abból a darázsfészekből, amelyben addig együtt kellett élnie.

Praxisom során nem egy, nem is tíz szülővel kerültem kapcsolatba, akik mintegy örültek néztek, amikor arra akartam rávenni őket, hogy önállóságra fokozathabban törekvő gyerekét, aki már nem bírja a „szülői igát”, dobja be nyugodtan a mélyvízbe, ahol vagy megtanul úszni, vagy megfeneklik. Akkor még nem, később már rájöttek arra, hogy együttélésük addigi módja nem vezetett volna eredményre, és ami találkozásunk pillanatában számukra még egy örült ember tanácsaként hangzott, később valósággá válva, kényszerszakításhoz vezetett közöttük. Többsége haj-

dani kamaszoknak, akikkel akkoriban megoldhatatlan gondok voltak, ma befutott, önálló ember, néhányuk már saját kamaszgyermekének gondjaival kell megbirkózzon.

A családi élet, az otthoni légkör megfelelő megteremtésében korlátlan felelősség hárul a szülőkre: a serdülők a család meghitt, szeretetteljes, nyugodt légkörében kell megtanulják felnőtté válásuk, szocializálódásuk, érzelmi életük alapszabályait.

Ha a család nem képes feloldani a jelentkező negatív hatásokat, akkor sokat tehet ez irányban egy tapasztalt, jó pedagógiai érzékkel megáldott, megértő osztályfőnök, tanár, lelkész, orvos, pszichológus.

Jeleznem kell még néhány, eddig nem említett jellegzetes okot, amelyek függőséghez vezethetnek:

- könnyű menekvés a lehangoló valóság elől. E valóság megváltoztatásának vagy feledtetésének igénye;
- vágy egy örömteli élmény megismétlésére, mindaddig, amíg a róla való lemondás fizikai és lelki lehetetlenséggé válik;
- a révületkeltők eszközeivé válhatnak tiltakozásnak, lázadásnak, egy el nem fogadott, de megváltoztatására képtelen életforma ellen. A szer használatának törvényszegési jellege miatt romantikus veszélyre vágyást, csoporton belüli előretörési szándékot is kielégít;
- oldott társas együttlétet, csoporthoz tartozás érzését nyújtja.

A fiatalok döntő többsége ellenáll a könnyebb megoldás csábításának. Néhányan kíváncsiságból

kísérleteznek egy-két alkalommal, de közülük csak elvétve válnak rabjaivá különböző élvezeti mérgeknek.

Minden élvhajhászához így, az élvezeti mérgek beszerzéséhez is pénzre van szükség. Szűkre méretezett anyagi lehetőségeinek kimerülése viszi rá a kamaszt (akár a felnőttet is) a pénzszerzést szolgáló egyéni vagy csoportos bűnözés útjára. Galerik alakulnak, mozgalommá nővik ki magukat a hippik, rendőrségi aktákban tartják nyilván mozgalmuk torzszülöttjét: a „csöves” berzenkedést.

Mit akarnak ők?

Meddő világnézetük, nonkonformizmusuk hóbörögő oltárán szeretnék feláldozni a civilizációs vívmányokat, az elért komfortot, a munka, a tanulás, a művészet szeretetét. Tagadva minden értéket, mégis követelik maguk részére azokat: divatos cuccokat, motorbiciklit vagy autót, magnót, motoros csónakot, lehetőleg külföldi kirándulásokat. És a főként e célok megszerzéséhez szükséges elengedhetetlen kelléket: a PÉNZT! Minél több pénzt! Amit annyira tagadnak! Elvárásaikkal tagadásuk akaróivá lesznek, és mint ilyenek: tagadásuk tagadói! (nihilizmusuk nihilistái!).

Aztán, egy szép napon, a viharok elülnek, ők hazamennek, megtért tékozló fiúként visszaédesednek öltönyhöz, nyakkendőhöz; munkához látnak. A társadalom visszanyeri őket. Nem mindeniket. Elhullanak az ártatlanul meggyilkoltak (rablógyilkosságok áldozatai), az akaratlan halálok áldozatai (szipózásos megfulladás), a hosszasan élvezett vagy túlادagolt kábítószer mártírijai. Életük éveit veszítik, egészségük csonkosodik. Kihunynak elmék, lesznek torzszülöttek, eszefogyottak.

Pongrácz Éva rajza

Ilyen gazdagok lennétek TI, kamaszok? Hogy értékeitekkel ily könnyedén, felelőtlenül elbánhatatok?

Tagadom, többségetekkel együtt! Tudjuk, ocsútól a búza sem mentes. Önmagunkra, másokra vigyázva, egymáson segítve lehet a több többé.

Romániában, szerencsére, az erős kábítószeres nem tudtak még riasztó mértékben elterjedni. Gátat szabott elterjedésüknek egy ésszerű politika, fokozott ellenőrzés. De ne tapsoljatok örömtökből: éppen elég más típusú droghoz lehet hozzájutni: nikotin, szesz, gyógyszerek, oldószeres, benzin. E készítmények betiltása, akárcsak az erős kábítószeres nyugaton, eredménytelen. Más és más anyagok vennék át a betiltottak helyét. Felvilágosító munka, előidézők kiküszöbölése, elferdült személyiségű (deviáns) kamaszok kezelése lehetne a megelőzés néhány lehetséges módja.

Dr. Veress Albert M. D., Sc. D.
elmeorvos,
Csíksereda

VADAS GYULA

A CSALÁDI-SZOMSZÉDSÁGI KÖZÖSSÉGEKRŐL ÉS

A NEMZETSÉGEKRŐL

a primordiális prevenció szemszögéből

Ép családban ép az ember.

Ép családok → ép szomszédság.

Ép családok → ép nemzetség.

Ép szomszédságok → ép nemzet.

Ép nemzetségek → ép nemzet.

Ép családok, ép szomszédságok, ép nemzetségek → ép nemzet.

Bevásárlásból sétálok hazafelé. Idős asszonyt látok a járdán, telepakolt kosárral áll, bal keze a szíve tájékán.

— Rosszul van? — lépek oda hozzá. — Segítsek magának?

— Nem, nem... — válaszolja.

Látom, nehezen veszi a levegőt, fújtat.

— Köszönöm... nem...

— Jöjjön, elkísérem egy darabig. Merre megy?

— Csak ide, abba a négyemeletesbe, ott... — mutat arrafelé ősz fejével.

Megnézem őt: pár évvel még idősebb lehet nálam. Nehezen jár: elfajulásos ízületi betegség kínozza. Nemcsak a térde fáj neki, a csípője is erősen billeg járás közben.

— Pihenjünk egyet?

— Ühüm...

Leülünk a közeli utcai padra: törött, szálkás, inog, kopott; disznóságokat festett rá egy éretlen pécsi fiatal.

Látszik a padon, hogy az immáron hat éve a városházán üldögélő polgármester meg a területi képviselő nemigen törődnek a kertvárosi résszel. Minek? Minek bejárni a területet? Elüldögélnek a díszteremben a többi képviselővel, és udvariaskodnak egymással.

Gizi néni (így hívják az öregasszonyt) így folytatja, amikor körülményesen leült a rozoga padra:

— Tudja, nehéz már nekem ez a kosár... senkim sincs, aki segíteni tudna.

— A gyermekei? — kérdem fürkészően.

— A lányom Pesten van a vejemmel, a fiam Győrbe költözött. Itt évtizedek óta nincs munka nekik. Mindketten közgazdászok. Az unokáimat se látom, négy is van. Inkább csak karácsonykor. Szétesett ez a család... — és mély sóhaj szakad fel a tüdejéből-lelkéből, és egy könnycseppet morzsol el a bal szeme alatt; aztán előveszi otthonkájának a hatalmas zsebéből a kendőjét, és megtörli mindkét könnyező szemét.

— Mondja, Gizike, maga hányadikon lakik?

— A másodikon. De alig bírok felmenni — teszi hozzá rögtön.

— Hát nincs a lépcsőházban senki, aki segíteni tudna magának? Aki felvinné a kosarát? Vagy elmenne magának bevásárolni? — kérdem csendesen.

— Nincs, nincs. Sajnos. Fura egy világ ez. Minket nem így tanítottak hajdanán. Mi még hittanra jártunk a vadkommunista rendszerben. Tanultunk tiszteletet. De nem ám a kommunistáknak! — fűzi hozzá gyorsan.

Eszembe jut: az én Édesapám a kommunistákat ostoba, erőszakos embereknek tartotta.

— Nincsenek fiatalok a lépcsőházban? — kérdem.

— Dehogynem! Legalább nyolc lakásban laknak fiatalok a gyermekeikkel. Elmennek mellettem, ami-

kor cipekedek felfelé a lépcsőn... látják, hogy alig bírok menni, alig kapok levegőt, de egyinek se jut eszébe, hogy segítsen. Pedig azok bírnák! A nagyobb gyerekeik is. Szép nagy lányok és fiúk.

— Nincsen a lépcsőházban gondnok, aki megszervezné, hogy a ház lakói segítsenek egymásnak egyben s másban?

— Gondnok? Az nincsen... van valamiféle közös képviselő, de az ilyesmivel nem törődik.

Gizi nénit elkísérem a bejárati ajtóig. Várok egy darabig, hátha látok egy fiataalt, akit megkérhetek: segítsen neki felvinni a nehéz kosarat.

Ám senki se jön. Délelőtt van. Szomorúan nézek utána. Kattan a ház ajtaja. Az öregasszony újra megkezdte a fáradságos, lépcsős-göröngyös utat, amely a maradék boldogságához — a másfélszobás lakásába — vezet: egyik kezével a lépcsőkorlátba kapaszkodva, másikkal a kosarat cipelve rója a lépcsőfokokat. Aztán lassan-nehezen vonszolva magát fordul egyet. Nem látom már.

Na, gondoltam magamban, ha lennének egyszer megint eme ősi keresztény városban újra együttműködő családi-szomszédsági közösségek meg összetartó nemzetségek, akkor az idős pécsieknek nem kellene szenvedniük. És egy kicsit tényleg boldogabbak lehetnének. Meg a városom: Pécs is.

De hát ezektől az istentelenektől ott a Városházán mit várjon az öreg pécsi ember?

Pongrácz Éva festménye

Feltétlenül elismerendő, hogy nagy és eredményes változások történtek az utóbbi 15 esztendőben, amióta nemzeti kormány intézi az országunk ügyeit: a nemzetgazdaságban, az egészségügyben, a szociálpolitikában, a családpolitikában; olyan horderejű változások, mint amilyenek az áldott emlékezetű Horthy Miklós kormányzó úr idejében voltak — Teleki Pál, Bethlen István, Klebelsberg Kunó kitűnő államférfiak vezérletével. Vannak sikereink jócskán, de gondunk is sok akad — még vannak teendőink. Igen. *Ám a bajok legfontosabb alapközösségi megelőzési rendszere még mindig nincs kiépítve; a primordiális prevenció még mindig nincs felélesztve.* Még csak hozzá sem kezdtünk! Ámbátor a tervek 12 esztendeje készen vannak! Meg kellene valósítani!

És hogy mi ez? Hát a Kárpát-medencei magyarság hajdani családi-szomszédsági közösségeinek és nemzetségeinek a felélesztése, és ezeknek a visszavezetése, visszaszervezése a magyar nemzetnek, ill. a Kárpát-medence minden nemzetének az életébe (a nyugalom és az együttműködés biztosítása végett).

A családi-szomszédsági közösségek és a nemzetségek rendszere a legelső és legfontosabb védvonal a rendellenességek, az ártalmak, a betegségek megelőzésében, illetve sok más ártó társadalmi folyamat kiküszöbölésében! Ez az elsőrendű megelőzés!

Vannak még efféle, őhozzájuk hasonló hajdani közösségek, amelyekről itt nem ejtek szót:

a többnemzedékes nagycsaládok,
a tizesek, negyedmesterségek,
a házközösségek és
az utcaközösségek.

No, de ne legyünk telhetetlenek! Egyelőre elégedjünk meg a családi-szomszédsági közösségeknek és a nemzetségeknek a magyarság és más Kárpát-medencei nemzetiségek mindennapi életébe történő visszaszervezésével.

Bármiféle nemzeti egészségügyi tervezetet dolgozunk ki, akár a legkiválóbb szakemberekkel, az csak akkor lesz üzemképes hosszú távon, ha családi-szomszédsági közösségekre és nemzetségekre épül. Ha nem, akkor ugyan lassan, de növekedni fog az ún. *pszichoszomatikus kórképek és a legkülönfélébb degeneratív betegségek száma, továbbá a gyermekeink és az éretlen felnőtteink viselkedési erénytelensége*; ezek hihetetlenül megterhelik az egészségügyi rendszert és az egész nemzetgazdaságot pénzügyileg is és elmészetileg (mentálisan) is.

Felelősséggel állíthatom: a családi-szomszédsági közösségek és a nemzetségek rendszere a legalkalmasabb mindenfajta erénytelenség megelőzésére, mint például: bántalmazás, ártás, károkozás, betegség, bűnözés és gyermekbűnözés, viselkedési gondok, sikertelenségek, kudarcok, érdemtelenség, egészségromlás stb. Miért?

A családok nem önmagukban laknak ott, ahol laknak, hanem a település egy-egy szomszédsági rendszerében: vagyis a családok más családokkal egymás mellett laknak egy-egy településrészen, és képesek hathatós segítséget nyújtani egymásnak. És minden családnak megvan a nemzetségi-rokonsági rendje is.

A kellemetlen viszont az, hogy *a családi-szomszédsági közösségek nem működnek, és a nemzetségi-rokonsági közösségek se kielégítően!* A családi-szomszédsági közösségek mintegy 150 esztendeje kezdtek

kikopni a Magyar Királyság mindennapi életéből; akkor, amikor a pénzkupecsek erőltették a pénzfogyasztást; és eme egyre kártékonyabbá váló jelenség elragadta a királyságunkat, és legyőzte a közösségeinket (a politikai vezérek hagyták!); akkor, amikor a harácsnokok és a szabadelvű politika vezérei vették át a Magyar Királyságban is a mindennapi élet szervezését, és a pénzek hajhászása vált az egyik legeredményesebb közösségromboló erővé.

Hajdanában a Magyar Királyság minden településén működtek családi-szomszédsági közösségek, amelyekben a családok segítették egymást mindenben (lásd pl. az erdélyi falutizéseket, az egri fertálymesterséget, a pécsi negyedmesterségeket).

A családi-szomszédsági közösségek rendszere felbomlott, és a vad nyugat-európai államok által megcsonkított gyönyörű és gazdag Magyar Királyság II. világháború utáni nemzetellenes politikai vezéreinek esze ágában sem volt, hogy e jól üzemelő közösségeket felélesszék — hiszen ezeket nem tudták volna a magyar embereket halálra kínzó ávósaikkal meg a tartótisztjeikkel és a besúgóikkal úgy az ellenőrzésük alá vonni egy idegen keleti hatalom által irányított kommunista diktatúrában, mint a „szocialista vállalatok” szerencsétlen, kizsigerelt munkásait!

Nemcsak a családokat kell megerősítenünk — amit a nemzeti kormány a magasztos intézkedéseivel folyamatosan tesz is —, hanem a családi-szomszédsági közösségeket és a nemzetségeket is!

Miért? Azért mert a családi-szomszédsági közösségek és a nemzetségek rengeteg jót képesek tenni az általuk összetartott családoknak; számos kellemetlenséget, bajt, duhajkodást, vagyon elleni cselekmé-

Pongrácz Éva rajza

nyeket, gyermekbántalmazást és más erénytelenséget tudnak megelőzni — mert *önigazgató és erényzeti közösségek!*

Úton-útfélen azt halljuk, hogy a magyar családok egészségi állapota mily rossz. Ámde ezt orvosok tízezrei sem képesek gyógyítani! *A terápiák társadalma erre képtelen!* Miért? Azért, mert az orvosok és a pszichoterapeuták maguk is részei a rossz mentálhigiénés rendszernek! Az elmeegészségügy ma nem jobb, mint az 1980-as években: tombol *a bulvár-mentálhigiéné, a magazin-pszichológia és a gyógyszeripar; no meg az asztrológia és egyéb hiedelmek* — ezek művelői is a „fogyassz, ha kell, ha nem” jelenség áldozataivá váltak! (A pénzkupeceket és harácsnokokat is *az ösztönzeti működteti*, az erényzet nem zavarja őket; a nyers szerzési-birtoklási ösztönüket kell kielégítsék!)

Kb. 1500 elmegyógyász, 15 ezer különféle pszichológus, több száz ún. kócs és sok más, a „lelki egészséggel” foglalkozó szakember „terapizál” megcsonkított hazánkban. Közhálózati oldalakon igyekeznek eladni szolgáltatásaikat, hívnak bennünket webináriumukra, nyilvános előadásaikra, ill. magánrendeléseiket ajánlják a megdöccent személyeknek. Arra buzdítanak bennünket, hogy vegyük meg a szolgáltatásaikat: „Mennyit ér meg neked, hogy megtaláld a helyedet az életben? Mennyit ér meg neked, hogy magabiztos legyél? Mennyit ér meg neked, hogy rendbe tedd, helyrehozd a házasságodat?” Óránként húszezret? Huszonötezret? Vagy többet? Ők is eladni akarnak, és versenyeznek! Ők is megfertőződtek. Ez az ameri divat! Ma már szinte mindenki eladni akar a földön.

A mentálhigiénés szakemberek is, mint mindenki, „játsszák a játszmát. Azt játsszák, hogy nem játszmáz-

nak. És ha rámutatok: észlelem ám, hogy játszmáz-nak, akkor megszegem a szabályokat, és meg fognak büntetni. Tehát nekem is úgy kell játszanom, mintha nem észlelném, hogy játszmáznak.”¹

És mivelhogy a pszichiáterek is, a pszichológusok, kócsok meg egyéb terápiázók is bele vannak felejtkez-ve a kisdéd játszmáikba, észre sem veszik: a primér, a szekunder, a tercier és a kvartener prevenciónál van egy sokkal, de sokkal jobb, kellemesebb, eredménye-sebb prevenció: jelesül **a primordiális prevenció!**

Nos hát, kénytelen-kelletlen teszem fel az ide-kívánczó, kézenfekvő kérdést: vajon csökkent-e a „pszichoszomatikus” kórképek száma a tengernyi klinikai szakpszichológus meg pszichoterapeuta tény-kedésétől? *Nem!* Csökkentek-e a degeneratív beteg-ségek? *Nem!* Sőt egyre emelkedik a számuk! Megállt-e az igen kedvezőtlen magyar mentálhigiénés állapot romlása? *Nem!* Megszűnt-e a gyermekeink veszélyez-tetése, bántalmazása, elhanyagolása? *Nem!* Eltűn-tek-e a nemi fogyatékoságok? *Nem!*

Nem bizony! Mert ha a beteg (páciens) hazamegy a pszichiáter (elmeorvos) klinikai kezeléséről vagy az ügyfél (kliens) a pszichológus lelkesítő előadásáról vagy a foglalkozásáról (perszuázió, pszichagógia, pszi-choterápia), ahol minden oly egyszerűnek tűnik a számára, újra a megszengetetlen valóság keríti be, és tartja fogva. Úgy érzi, menekülés nincs, és minden kezdődik előlről. A csapda fedele ismét rácsukódik:

¹ “They are playing a game. They are playing at not playing a game. If I show them I see they are, I shall break the rules and they will punish me. I must play their game, of not seeing I see the game.” Laing, Ronald David: *Knots*. New York, 1971, Random House, 1 (7).

csak az áldatlan, lelketlen állapot van, a kilátástalan küzdelem.

Kilátástalan? Hát nem! Nem bizony! Azért nem, mert *a nemzeti kormány képes lenne arra, hogy fel-
élessze a hajdani családi-szomszédsági közösségeket
és a nemzetségi közösségeket!* De nem a pszichiáterek
meg a különféle pszichológusok!

A mentálhigiéné és a klinikai pszichológia szak-
emberei nem lehetnek eredményesek az elmészeti
gondok megelőzésében, mert hiszen *maguk is részei
az egészségügyi rendszer játszmányásainak. És amíg
a magyarság rossz mentálhigiénés állapotát kizárólag
az egészségügy gondjának véljük, és az egészségügy
üzemelési logikájával (játszmányásaival) akarjuk meg-
előzni, soha nem fogunk előre jutni!*

Nem vonom kétségbe: a pszichoterapeuták nagy
része (akik tkp. elmészek [mentológusok]) bizonyára
jóindulatú, és jól képzett is lehet. Ámde hiába minden
akkor, amikor az „eladok–fogyassz” erőszakos üzeme-
lési elve tartja fogva az ők elméjüket is, azon keresztül
pedig a szándékaikat és a cselekedeteiket is kiszárítja!

A testi rendellenességek, betegségek eredményes
megelőzése az eredeti alapközösségekben, jelesül
a családi-szomszédsági közösségek és a nemzetségek
berkeiben lehetséges! **Ez az elsőrendű megelőzés!**
A lélek² (helyesen: az *elme* és a *rejme*) áldatlan egész-
ségi állapotát kizárólag jól üzemelő családi-szomszéd-
sági közösségek és nemzetségek képesek megelőzni
— elmegyógyászok, lélekgyógyászok, pszichoterapeu-
ták, kócsok, papok, lelkészek, tanácsadók nem!

² Leh, lehelés, lehelék azon pára, amelyet a tüdőn beszívott
vagy kinyomott lég, levegő képez. Minthogy a lehelés az élet
jele, a lélek életet, életerőt jelent.

Pongrácz Éva rajza

Ha e rengeteg mentálhigiénés szakember (vagyis elmész-rejmész) a saját szomszédsági közösségében, ott, ahol maguk is laknak, vagyis terepen segítenének a szomszédsághoz tartozó családoknak abban, hogy ép családokká válhassanak, akkor példát mutatnának a Kárpát-medencei magyar társadalomnak abban, hogy a „fogyassz pszichoterápiát” hatástalan nyugati ösztönmozgalom helyett az „ép családban ép az ember” magyar hagyományt élesszék fel a szomszédsági és a nemzeti közösségekkel együtt, és vigyék tovább az ősi szittya-hun-avar-székely-magyart! Ez az ősi hagyományzat, ez az eredeti, biztonságos alapközösségi rendszer, ez adja a testi rendellenességek, ártalmak, betegségek eredeti megelőzési rendszerét! Ez az ősi megelőzés (a primordiális prevenció), amely az elsőrendű közösségekre épül; azokra, amelyek képesek voltak a német kizsákmányolás ellenére is a nemesi renddel, a városi és a paraszti társadalommal megtartani a Magyar Királyságot.)

Csak egy példa (számos hatásos van még!) az ősi természetes közösségek mentálhigiénés erejére: gyakorisági számadatokkal bizonyítható, hogy a II. világháború előtti azon vármegyékben, amelyekben többségben voltak a többnemzedékes nagycsaládok, sokkal (azaz szignifikánsan) kevesebb volt az öngyilkosság, mint a kiscsaládos vármegyékben.³

A fejlődés (vagyis az evolúció) által kialakított életfolyamati ösztönök mind megvannak még bennünk; főleg a szerzési-birtoklási elsődleges ösztön irányítja a gondolkodásunkat, a viselkedésünket meg

³ Vadas Gyula – Veress Albert: *Az ördög cimborája. A felcsíki öngyilkosságokon túl...* Csíkszereda, 2012, Státus Kiadó, 71–82.

a cselekedeteinket; vagyis ő uralja az agyunknak az üzemmódjait: az elménket és a rejményt.

Amikor egy személy rejményéből az elméjébe kerül — mert a korábbi tapasztalatai alapján felidéződik benne — egy lehetséges ösztönsérelem képzete (például, hogy *az elsőrendű megelőzés bevezetése miatt mi fog velem mint pszichológussal történni a jövőben, hiszen nem lesz szükség pszichológusokra!*), e személy védekezni kezd, vagy támadásba lendül. Védekezik azok ellen, vagy támadja azokat (néha e kettő egybecsúszik), akikről úgy gondolja, fenyegetik a vágyainak-elvárásainak a beteljesülését, magyarul: a személynek a szerzési-birtoklási ösztöne nem képes kielégülni. A személynek a környezetéből származó gyanús jeleknek az észlelése kisebb-nagyobb veszélyérzetet vált ki a személy agyában, amely az idegi életfolyamatokon át a szerveire is kihat. (Tehát: *az elme és a rejme az agy működésének egy-egy üzemmódja!*)

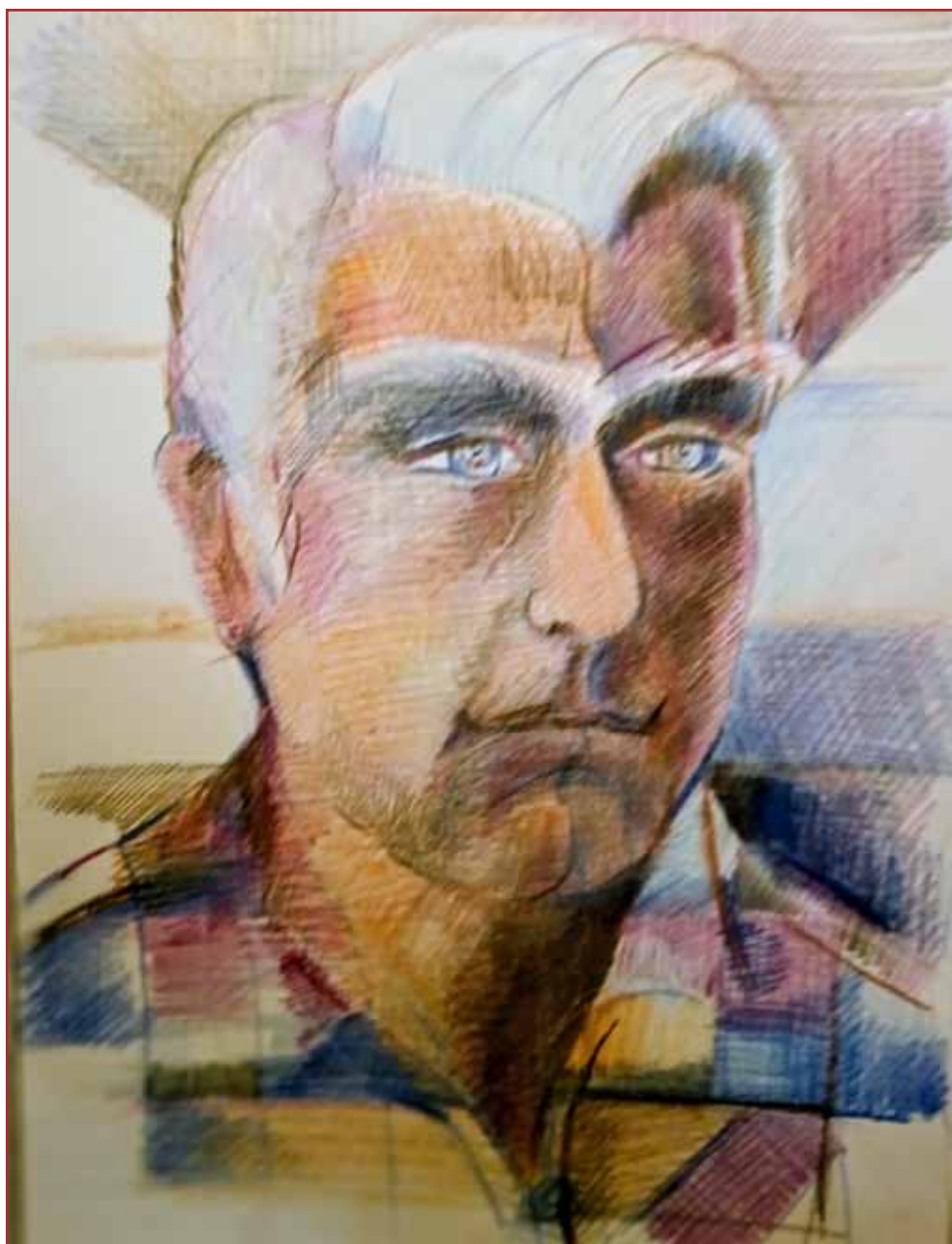
A mai, többnyire gyengén üzemelő alapközösségi szerveződések (család, szomszédság, nemzetség) elégtelenek a társadalmi elhajlások (devianciák) megelőzésére és visszaszorítására. E viselkedésfajták (öngyilkosság, alkoholizmus, bűnözés, narkománia, erőszak, a gyermekek és nők [általában a gyengébbek] bántalmazása, gyilkosságok, nemi fogyatékoságok, állatkínzás, erényzeti romlás, értékvesztés, céltalanság, halódó kiscsaládok, egészségtelen táplálkozás, más elmi rendellenességek) az elmúlt kétszáz év alatt hatványozottan terjedtek, és az ellenük való fellépés a nemzet egyre nagyobb erőit emészt fel. Európában mindenütt (nem csak minálunk!) csekély a hatása a szociálpolitikának, a mentálegészségügynek, a nagy

dirrel-durral beharangozott megelőzési programoknak, a közösségfejlesztési tervezeteknek.

Hatalmas mennyiségű pénzt herdálunk el a társadalmi gondok megelőzésére és csökkentésére, ugyanakkor a javaktól-szolgáltatásoktól való megfosztottság (depriváció) meg az egészségkárosodás rendületlenül újratermelik önmagukat (szegénység, eladósodás, hajléktalanság, kukázás, funkcionális analfabetizmus, kirekesztés és kizsákmányolás, felosztott házasságok, műveletlenség, csonka családok, gyermekbántalmazás, népességcsökkenés és a népesség elöregedése, a kiscsaládok szétesése, a közösségi értékek, a magyar nemzeti hagyományzat és szokások eltűnése stb.).

Az ősi, a fejlődés (evolúció) révén ránk maradt szerzési-birtoklási ösztönnek a mai szabadelvű (liberális) társadalomban való kielégítése még mindig „a nagy hal megeszi a kis halat” természeti-fejtdési elv társadalmi továbbélésével zajlik, s e hatás jóval erősebb, mint az erényzeti követelmények és megfontolások. Márpedig amíg az erőszakra való ösztön felerősödhet bennünk, addig az ősi magyar erényzet naponta kapja a hatalmas pofonokat és rúgásokat!

Az efféle társadalmakban (mint amilyen a mienké is) — az érzelmi biztonságot adó közösségek hiánya miatt — tömegesen lépnek fel a különféle ösztönzeti sérelmek, érzelmi sérülések, elmegyógyászati kórképek (depresszió, pánik-agorafóbia, családi gondok, elmagányosodás, idő előtti elhalálozás, szorongások, személyiségbántalmak; szív- és ér-rendszeri betegségek, magas vérnyomás, emésztőrendszeri fekélyek, elhízás, allergiák, immunrendszeri gyengeségek, szülésirendellenességek, rákbetegségek stb. Epigenetika!). És ugyancsak komoly gondokkal találkozunk a kör-

Pongrácz Éva rajza

nyezet- és természetvédelem, a megújuló energia felhasználása, a biomassza előállítása, a KFI-stratégia, az egységesített városfejlesztési stratégia, a klímaváltozásra való berendezkedés stb. területén is.

A bajok egyik, ám igen fontos oka a családi-szomszédsági közösségeknek és a nemzetségeknek a meglehetősen kedvezőtlen korábbi társadalmi-gazdasági és érzelmi folyamatok miatti eltűnése a nemzetünk életéből. Az 1871-es községi törvény elfelejtkezett a települések hagyományos szervezeteiről, így azok lassan-lassan kikoptak a nemzetünk mindennapjaiból. (Bár a székely tizesek éltek még, amint az egri negyedmesterség is, 1949-ig, amikor a magyarságra is rátelepült idegen, az erőszakot és a gyűlöletet zászlajára tűző, véres-gyilkos kommunista ideológia politikai pribékjei feloszlatták őket Erdélyben is és csonka Magyarországon is.)

Figyelem! *Családi-szomszédsági közösségek és nemzetségek nélkül egyetlenegy nagy kultúra társadalmi sem képesek tisztességesen, boldogan élni a küzdelmes mindennapokban! Emberi gépek lesznek, akiket „bilderberge”, „nyú reszetesek”, „világgazdasági fórumosok”, megvásárolható EU-bürokraták és pénzkupecsek bankkártyákkal és verőlegény robotokkal vezérelnek. Vigyázat! Az átalakítási-romlási folyamat elkezdődött!*

A családi-szomszédsági közösségek — amelyek egy-egy településen belüli, önszerveződéssel létrejövő, bizonyos mértékű önállósággal rendelkező, önkéntességen nyugvó öngazgatási egységek — rendkívül sokrétű segítői feladatokat láthatnak el, és a családok rengeteg gondjának a megoldására képesek; a mentálhigiénés gondokat és a belbetegségeket is képesek

csökkenteni. *A családi-szomszédsági közösségek családjai szomszédsági tudattal bírnak.*

A nemzetségi közösségek tkp. az egymással vérségi vagy szerzett rokonságban lévők (ma már) laza közösségei. (Igazából nemzetttség; azon személyek, akik a nemzettek összessége, akiket egy törzsök nemzett közvetlenül vagy leszármazás révén közvetve.) *A nemzetségek tagjai rokonsági tudattal bírnak.*

Mindkét, hajdan jól üzemelő közösséget fel kell élesztenie a nemzeti kormánynak az egész Kárpát-medencében! E nemes feladat a nemzeti erényzetből fakadó kötelessége a magyaroknak!

A világon mindenhol vannak elégedetlen emberek: panaszkodnak, vagdalkoznak, boldogtalanok... ámde nem mindenki. Csak azok — sokan vannak —, akik nehéz és feldolgozatlan ösztönsérelmeket meg komoly és elhanyagolt érzelmi sérüléseket cipelnek elméjükben és más testrészükben. Az elszenvedett károk persze zavarják e személyeknek az életét; mert elégedetlenek a környezetükkel és a körülményeikkel, amelyekben, ill. amelyek között élnek.

Mikor nyugodt egy kisbaba? Mikor elégedett, boldog? Akkor, amikor az ösztönzeti készítése, szükségletei (amelyek szakadatlanul változnak) jól ki vannak elégítve-elégülve: biztonságban érzi magát ama közösségben, amelyiknek a tagjai teljesítik ezt neki. Aztán amikor nagyobb lesz, kezdi ellesni, eltanulni a gondozóitól (leginkább a szüleitől, a családjától) azt, hogy miképpen tudja ő maga a saját ösztönzeti készítéseit kielégíteni, illetve hogyan kell úgy erényesen

viselkednie és cselekednie, hogy boldog legyen az életben ama közösségekben, amelyekben él. *Ugyanígy vannak a felnőttek is.*

Általában véve: ha egy személy ösztönzeti és erényzeti szükségletei jól ki vannak elégítve ama közösségekben, amelyekben a mindennapjait éli, akkor a jó példát adja tovább embertársainak. Ha nem, akkor a sértettsége, a kielégületlensége, a tehetetlensége, a tehetségtelensége, a boldogtalansága vezérelik-cselekedtetik őt; számos rossz kötély (komplexus) nyomasztja őt: elégtelenség érzése, kisebbségi érzés, tehetetlenség érzése, megértetlenség érzése, boldogtalanság érzése, irigység...; és ezek miatt vagy lehangolt, szomorú, elkeseredett, közömbös, elzárkózó, magányos..., vagy haragos, dühös, bosszúálló, támadó, gőgös, romboló, gyilkos, öngyilkos személlyé válik.

Amikor — úgymond — a nemzeti kormány ellen tüntetnek eme elégedetlen és felhergelt személyek, akkor a saját közösségeikről, a saját eltanult, helytelen életvezetésükről állítanak ki bizonyítványt. *Igen rossz bizonyítványt.*

Miért van a magyar nemzeti társadalomban annyi, de annyi elmi sérelmeket cipelő ember? (Persze vehetjük a Kárpát-medence más népeit is, egész Európa nemzeti társadalmait is!) Roppant egyszerű a válasz: azért, mert hiányoznak ama jól működő-üzemelő ősi (primordiális) közösségek, amelyek az emberi fajban a fejtődés (= evolúció) révén kialakult közösségi ösztönt képesek lennének kielégíteni!

Melyek e közösségek? Hát a családi-szomszédsági közösségek és a nemzetségek. Csak e jól üzemelő

közösségfajták képesek az embernek a veleszületett közösségi ösztönét helyesen kielégíteni!

Mi tehát a magyar nemzeti kormány halaszthatatlan feladata? A hajdani családi-szomszédsági közösségeknek és nemzetségeknek a felélesztése, a korábbi nemes célok újrafogalmazása, és mindezek révén a nemzet további felvirágoztatása.

E tervezet, ill. ennek a nemzet életébe való visszavezetése még az áldásos rezsicsökkentésnél is jelentősebb eredmény lenne a Kárpát-medencei magyarság és a szomszéd népek, nemzetek életében!

Mi kell ehhez nekünk?

Legyen béke, szabadság és egyetértés — amiképpen az 1848. március 15-i „Mit kíván a magyar nemzet” röplapon olvasható.

Sajnálatos, hogy a magyar állam mindennapi életét közvetlenül vagy közvetve irányító vezetők (politikuskok, tudósok, orvosok, lelkészek, papok, közgazdák, pénzügyérek...) még nem értik: minél tovább halasztják a családi-szomszédsági közösségeknek és a nemzetségeknek a Kárpát-medencei magyar társadalom életébe való visszaszervezését, annál inkább terebélyesedő és sokasodó egészségügyi és egyéb gondokat okoznak a magyar családoknak, a magyar társadalomnak, a magyar államnak.

Mielőbb be kell vezetnünk szűréseket a családi-szomszédsági és a nemzetiségi közösségekre! A feladatunk tehát az, hogy a nemzeti kormány vezérletével felélesszük a családi-szomszédsági közösségeket és a nemzetségeket! **Ne feledjék, kedves elmész** (azaz mentálhigiénés) **kollégák: nem kell nekünk, magyaroknak, semmiféle hókuszpókusz: erényes személyeket csak és kizárólag természetes (vagyis primordiális)**

közösségekben lehet nevelni (nem „edukálni”!), semmi esetre sem „terápiás csoportokban”!

Vajon mikor éleszti fel az igen sikeres nemzeti kormány a hajdani családi-szomszédsági közösségeket? Hiszen a tervezet 12 éve készen van!⁴

Kétségtelen, hogy e szervezés a nemzet idegenek általi elbizonytalanított öntudatának az effajta hagyományos közösségekben való együttműködésre történő áthangolása tán egy nemzedéknyi időt is igénybe vesz.

Ám igencsak megéri!

Jaj ama családnak, amelyik nem tagja szomszédsági közösségnek! Jaj ama családnak, amelyik nem ápolja a nemzetségi kötelékeit! Jaj ama nemzetnek, amelyiknek a családjai nem szerveződnek szomszédsági közösségekbe és nemzetségekbe!

És ne feledjék, barátaim: a türelmetlenül, elhanyagoltan, rosszul, vagyis nem kielégítően nevelt gyermek egész életében, vagyis felnőttkorában is, cipeli a rejméjében a gyermekkori ösztönsérelmeit, s **a sértődött személy** — mivel nem voltak, nincsenek értelmezve az ösztönsérelmeinek az okai — általában **másokat vádol a sikertelenségei, a kudarcai miatt**; azért, mert az rejméjében megmaradt sértődött, érzelmi sérüléseket cipelő gyermeknek; ugyanis éretlen maradt. Ezért

4 A tervezet és a módszer leírását lásd

a) Vadas Gyula: *Pécs, az öngazgató közösségek városa*. Pécs, 2013, Pécsi Lokál-patrióta Szövetség.

b) —: *Pécs jövőjéről*. Pécs, 2019, Pécsi Lokálpatrióta Szövetség.

c) —: Területi öngazgató közösségek Pécsett. In *Pécsi röpiratok járvány idején*. Pécs, 2020, Pécsi Lokálpatrióta Szövetség, 63–92.

d) —: *Öngazgató közösségek a Kárpát-medencében. Sétatér*, 2025/1., 35–67.

aztán irigy azokra, akik tehetségesebbek, műveltebbek, gazdagabbak nála. Az irigy személyt könnyű felhergelni, benne haragot, gyűlöletet kelteni, őt rombolásra készíteni, őt másokra uszítani, vele erőszakot elkövetetni hasonszörű, felelőtlen, felkészületlen, magukat másoknál többre becsülő, ám ugyanolyan ösztönsérelmeket cipelő személyeknek!

Az irigy személyek ösztönsorsúak; a sikeresek erénysorsú emberek. Az ösztönsorsú, éretlen személyek képtelen a hazájukat szolgálni!

Mi a célja tehát a primordiális prevenciónak, vagyis a hajdani természetes közösségek — a családi-szomszédsági közösségek és a nemzetségek — felélesztésének? Sokkal kevesebb ösztönsérelmet cipelő, erényes magyar emberek felnevelése! A hazának érett emberekre van szüksége! *Segítsük egymást, érezzük jól magunkat, és örvendjünk!*

Van-e még valaki mellettünk? Édes hazám ifjai, ti, Kárpát-medencei fiatalok, ti értitek, miről szólok? Vigyázzatok! Az erényes cselekvést kizárólag ép közösségekben lehet elsajátítani! „Pszichoterápiás csoportokban” sosem!

„Amíg [valaki] embernek hitvány,
magyarnak nem alkalmas.”⁵

Tamási Áron

*Vadas Gyula
szerkesztő*

⁵ Tamási Áron: Tulipános téli sapka. In *Tamási Áron összes novellái. II.* Budapest, 2002, Kortárs Könyvkiadó, 159.

VADAS GYULA

KÉT KÖLTÉLY A KELET-EURÓPAI HÁBORÚRÓL

A HADAK ÚTJÁN

*ifj. Sebestyén József
(1979. XI. 10. — 2025. VII. 6.)
meggyilkolása okán
Élt 45 évet*

Leverték az Égről egy magyar csillagát.
A fénye kialudt; nem látja a hazát.
Dorong gyilkolta meg, felhergelt gyűlölet.
Fejre, karra, mellre! — Hiszen ez örület!
Vértanú lett újra egy igazi férfi —
Nem tudja már többé a hazáját védni.

Átkozott trianon! Becstelen emléked!
Áldozatid szeded ma is úgy, mint régen!
Ám az elleneink büntetésük töltik,
Nemzethalál réme agyukban felötlik.
Nem hallgatnak ma sem józan magyar szóra.
Gógös nyugatiak — füttyülnek a jóra.

Szittyá sors a mienk: a hunok előttünk,
Az ősi hazába vissza-visszajöttünk.
A Kárpát-medencét az eleink bírták,
Számos népnek adtunk biztonságos hazát.
A Magyar Királyság Mátyásig erős volt;
Aztán becsületén esett jó néhány folt.

Sebestyén Józsefnek, mártír kereszténynek,
A gyűlölet vetett véget életének.
Ősi magyar földön esett el a honért,
Az ellen doronggal verte szét a lelkét.
Ragyogsz, újra ragyogsz! Elindultál újra!
Csaba királyfival a végtelen útra.

Pécsett, 2025. VIII. 13-án, 23 óra 55 perckor

HAZÁNK ÉDES FIA VAGY

*A beregszászi Rosinec Marika néninek,
aki idegenek háborújában veszítette el a fiát*

Én elmenék messzire, Ukrajna belsejibe,
onnan a fellegekbe, égi hazám keblire.
Erőszakkal vittek el idegen hadsereggel;
testvér testvért gyilkolta: kezük Isten nem fogta.

Gyűlöletnek mezején, az éjszaka közepén,
éltem én feláldozám: szívemben magyar hazám.
Tekinték napkeletre: szittyá ország messzire;
a napszentület felé: szürkül az ég semmivé.

Átkozott légy, trianon! Ezt akartad? Hát bizony!
Gyilkoltatod a magyart: a kapzsiság megzavart.
Érkezem, s a kapuban Édesanyám könnyben van:
autó hozott engemet, de már csak a testemet.

Halott vagyok, halott már, lelkem Hadak Útján jár;
csillagösvény-koszorú: magyar hazám szomorú.
Áldozatunk... békeesség: adja meg a kegyes ég.
Zeng az égi harsona: ragyog a Szent Korona.

Kelt 2025. X. 21-én, 5 óra 35 perckor

Pongrácz Éva rajza

E SZÁMUNK SZERZŐI

Pongrácz Éva művész-tanár
Vadas Gyula szerkesztő
Veress Albert elmeorvos

SZERZŐINKHEZ

A *Sétatér* a magyar nemzeti hagyományzat szellemében fogant, vegyes írásokat közlő, különböző időközönként és terjedelemben megjelenő, elektronikus (digitális) folyóirat.

Kérjük szerzőinket, hogy...

- a) a művüket és azok mellékleteit digitális állományban juttassák el a szerkesztőségbe ezen elektronikus levélcímre: bizolen@gmail.com
- b) a kézirat terjedelme lehetőleg ne haladja meg a 12 (B/5-ös) oldalt, a mintegy 19 800 leütést;
- d) magyar nyelvű szövegben idegen szavakat csak indokolt esetben használjanak;
- e) adják meg e-mail címüket, telefonszámukat, foglalkozásukat.

Várunk pécsi középiskolásoktól és felső tagozatos tanulóktól is szerzeményeket, amelyeket azonban előzőleg egy hozzáértő tanár ellenőrizzen, és úgy küldje be a szerkesztőségbe.

A beküldött szöveget gondozzuk: átnézzük helyesírási, nyelvhelyességi és stilisztikai szempontból, és ha megjelenésre alkalmasnak találjuk, a szerző jóváhagyásra visszakapja azt.

Kiadja a Pécsi Lokálpatrióta Szövetség
Kiadói elektronikus levélcím: bizolen@gmail.com

Felelős kiadó Vadas Gyula

Terjedelem: 3,625 (B/5) ív

Terjesztés kizárólag pdf-ben

*A Szent Turul Pécsett.
Bárhol megjelenik a Magyar Királyságban.
Benne van a magyar közelmében.*